

Geachte minister,

Met dit document biedt het Meldpunt Vreemdelingendetentie advies op de novelle over de wet terugkeer en vreemdelingenbewaring. Het Meldpunt vreemdelingendetentie, initiatief van het Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt, heeft als streven de leefomstandigheden in vreemdelingendetentiecentra te verbeteren. Daarom heeft het Meldpunt het wetsvoorstel op de voet gevolgd de afgelopen jaren.

In de nota van wijziging wijzigt de novelle bij het wetsvoorstel wet terugkeer en vreemdelingenbewaring (hierna Wtvb). Het wetsvoorstel wet terugkeer en vreemdelingenbewaring wordt hiermee meer in lijn gebracht met de Penitentiaire beginselenwet (hierna Pbw). Ook wordt er een bevoegdheid opgenomen om in uitzonderlijke omstandigheden voor ten hoogste drie maanden af te wijken van onder meer het aantal uren dat de vreemdeling vrij mag bewegen in de inrichting. Het Meldpunt heeft ernstige zorgen over deze veranderingen in de wet terugkeer en vreemdelingenbewaring. Het Meldpunt Vreemdelingendetentie wordt dagelijks gebeld door mensen die zich in vreemdelingendetentie bevinden en gebaseerd op wat de bellers ons vertellen, willen wij met klem verzoeken deze wijziging uit de novelle te halen.

In de Wtvb wordt middels de nota van wijziging voorzien van een bevoegdheid voor de directeur om een afwijkend regime in te stellen wanneer er sprake is van bijzondere omstandigheden, zoals de Covid 19-pandemie (Artikel I, onder 4, artikel 0Ck). Dit regime kan drie maanden duren en kan telkens verlengd worden. Het Meldpunt Vreemdelingendetentie is ernstig bezorgd over de voorgestelde afwijkingsmogelijkheid in de Wtvb, zoals beschreven in de nota van wijziging. Deze afwijkingsmogelijkheid zal een directeur in staat stellen om vreemdelingen langer op te sluiten in hun cel. De afgelopen jaren hebben wij van verschillende vreemdelingen op meerdere momenten gehoord dat zij langer worden opgesloten in hun cel vanwege “calamiteiten”. Deze signalen waren zeer schrijnend, omdat de mentale gezondheid van onze bellers zichtbaar achteruitging naarmate de opsluiting langer duurde. Het Meldpunt is van mening dat deze potentiële wijziging in de Wtvb de rechten van vreemdelingen in detentie aanzienlijk zal beperken en een ernstige impact kan hebben op hun welzijn. Het recht op beweging, sociale interactie en dagbesteding zijn essentieel voor het welzijn van degenen die in detentie worden vastgehouden en deze worden met de wijziging ernstig beperkt. Bovendien wordt niet verder gedefinieerd wat “uitzonderlijke omstandigheden” zijn, terwijl langere opsluiting in de cel een vergaande vrijheidsbenemende maatregel is binnen het detentiecentrum. Het Meldpunt benadrukt dat vreemdelingenbewaring primair een bestuursrechtelijke maatregel is en geen strafrechtelijke straf. Het is van groot belang dat eventuele maatregelen die worden genomen, proportioneel zijn en in lijn blijven met de principes van mensenrechten en menselijke waardigheid.

Het Meldpunt roept op tot een grondige heroverweging van de voorgestelde afwijkingsmogelijkheid en dringt er bij de minister op aan om de rechten en het welzijn van vreemdelingen in detentie te waarborgen, zelfs in tijden van uitzonderlijke omstandigheden zoals aan pandemie.

Met hartelijke groet,

Stichting LOS – Meldpunt Vreemdelingendetentie

Hang 16 • 3011GG Rotterdam

info@meldpuntvreemdelingendetentie.nl • info@stichtinglos.nl